

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXLVII. ad annum CCCCII.

Parisiis, 1644

Epistola Aegyptiorvm Pontificvm Ad Felicem II. Papam. De infestationibus
Arianorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15256

uersus eos ipsos Arianos, quorum sane ope fuerat Romanam cathedram consecutus, & magno præsidio contra aduersarios confirmat; sicque ad pugnam roborat, vt exagitans omnes Arianos, eorumque principem Constantium anathemate feriens, pro mercede corona martyrii insignitus fuerit. Felice defuncto, nullus in locum eius subrogatus est: nam Liberius abrupta penitus, quæ recipiendæ sedis causa intercesserat, Arianorum communione, ab omnibus legitimus Romanæ ecclesiæ pontifex, vt fuerat ante, cognitus & acceptus est. Rifu igitur potius quam redargutione dignum est recentiorum quorundam historicorum, quos libenter sequuntur Magdeburgenses, commentum, dicentium Felici secundo fuisse successorem Leonem quemdam Arianum, in S. Hilariū parum æquum, quem sero ad Synodum accedentem, in pœnam humi confidere iusserit: atque ideo eadem a Deo vindice, qua Arius, pœna mulctatum, vna cum visceribus animam efflauisse. Sed cum omnium antiquissimorum testimonio, Leo I. tempore Concilii Calchedonenfis sederit; cumque nulla mentione huius rei facta, omnes omnino Liberio & Felice defunctis, Damasum substituerint; non historiam, sed fabellam esse scias, a recentioribus forte excogitaram, quod falso opinati fuerunt, Liberium, Felice secundo expulso, instar Leonis in catholicos sæuuisse. Vide Baron. anno 357. num. 69. Bellarm. lib. 4. de Rom. pont. cap. 9.

Felici defuncto nū alius successus fuerit.

Hæreticorum fabula de Felice successore Leone.

EPISTOLA

ÆGYPTIORVM PONTIFICVM

AD FELICEM II: PAPAM.

De infestationibus Arianorum.

Domino beatissimo & honorabili, sancto patri Felici, sanctæ sedis apostolicæ urbis Romæ papæ, Athanasius & uniuersi Aegyptiorum, Thebaidorum, & Libyrorum episcopi, in sancta Alexandrina Synodo gratia Dei congregati.

VESTRO sancto suggerimus apostolatui, vt nostri, more solito, sollicitudinem gerere dignemini, iuxta vestram prudentissimam sapientiam, quæ omnibus luce clarius manifesta est: quia apostolicis vestra beatitudo visceribus commota super tribulatione nostra, nos omnes hortata est, ad tuitionem catholicæ & apostolicæ ecclesiæ in vnum conuenire, & de nostra oppressione canonice & vnanimiter tractare, dum constat vos vna cum B. Paulo apostolo eadem compassibiliter dicere: *Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & non ego uror? satagentes,* ne aliqua de his, quæ vobis creditæ sunt, rationabilibus

Concil. Tom. 3.

Hh

ouibus a bestiis capiatur. Ideo pater beatissime, quia semper antecessores nostri, & nos a vestra apostolica sancta sede auxilium hausimus, & nostri vos curam habere agnouimus, præfatam apostolicam & summam expetimus iuxta Canonum decreta sedem, ut inde auxilium capiamus, unde prædecessores nostri ordinationes & dogmata atque subleuationes ceperunt. Ad eam quoque quasi ad matrem recurrimus, ut eius vberibus nutriamur, quoniam non potest mater obliuisci infantem suum. Sic & vos nolite obliuisci nos vobis commissos, quoniam non leuibus nos inimici nostri implicauerunt afflictionibus, & quotidie facere moliuntur, & apprehendere, aut ferris nos constringi minantur, nisi eorum consentiamus erroribus: quod nequaquam vobis inconsultis agere præsumimus, Canonibus quippe iubentibus, absque Romano nos de maioribus causis nihil debere decernere pontifice. Ideoque ad propositum recurrentes, & ad brauium properantes, vestra apostolica sedis imploramus auxilium: quia, ut credimus, non despexit Deus preces cum lacrymis sibi oblatas seruorum suorum, sed ob id vos prædecessoresque vestros, apostolicos videlicet præfules, in summitatis arce constituit, omniumque ecclesiarum eis curam habere præcepit, ut nobis succurratis, nosque tuentes, cui omne episcoporum iudicium est commissum, liberare ab hostibus nostris non negligatis. Nam scimus in Nicæna magna Synodo trecentorum octodecim episcoporum, ab omnibus concorditer esse roboratum, non debere absque Romani pontificis sententia Concilia celebrari, nec episcopos damnari, licet hæc & alia quam plura necessaria ab hæreticis, qui nos quotidie infestant & perdere nituntur, ut facilius nos capere possint, sint synodica capitula incensa, nobisque sublata. Qua de re, hac inuenta occasione indifferenter, omni canonica & apostolica postposita auctoritate, nos vi a propriis, vobis inconsultis, illicite expellunt sedibus: ouesque nobis a Christo Domino apostolica commissas gratia, inuadunt, gradibus priuant, & quod pessimum est, & omnibus Christianis legibus inimicum, interficere decernant. Vos ergo (ut semper vestrae sedi sanctæ consuetudo fuit) periclitantibus subuenite, oppressos roborate,

tribulatis manum porrigite, taliaque prohibete, & leges imponite, vt apostolica doctrina, quæ in Deo est, cito ad victoriam iudicium perducere valeat nostrum, nosque (apostolorum principe suffragante Petro) ab imminenti-
 bus periculis liberare. Nouimus namque in iam præfata Nicæna Synodo generaliter esse decretum, vt nullus pas-
 sim vageque episcopos, aut præsumptiue lacerare, aut ac-
 cusare, & qui non sunt rectæ fidei, vel bonæ vitæ, vel cla-
 ræ conuersationis, aut infamare præsumat: sed prius, si er-
 ga episcopos vel auctores ecclesiæ quisquam causam ha-
 buerit, eos cum caritate mansuete conueniat, vt ab eis
 vulnus, vnde agitur, recte sanetur: aut ipse, si secus egerit, accusator excommunicetur. Quod si ab eis nihil value-
 rit recte percipere, tunc primo summos adeat primates,
 & ipsi, tempore congruo, canonicè eos conuocare debe-
 bunt. Qui si aut suis rebus expoliati, aut a propriis sedibus
 eiekti, aut exulantes, vel oppressi, aut inique tractati fue-
 rint, primo eruantur, & canonicè restituantur, atque om-
 nia sibi sublata integerrime eis legibus reddantur: quoniam
 priusquam hæc fiant, (vt in prædicto constitutum est
 Concilio) nec canonicè conuocari, nec distingui a quo-
 quam possunt, quoniam nec sæculi leges hæc fieri permit-
 tunt, quanto magis ecclesiastica? Similiter & a supradic-
 tis patribus est definitum consonanter, vt si quisquam e-
 piscoporum, aut metropolitanorum, aut comprouincia-
 les, vel iudices suspectos habuerit, vestram sanctam Ro-
 manam interpellet sedem, cui ab ipso Domino pote-
 stas ligandi ac soluendi speciali est priuilegio super alios
 concessa. Ipsa enim firmamentum a Deo fixum & im-
 mobile percepit, quoniam ipsam formam vniuerso-
 rum titulorum lucidissimam, Dominus Iesus Christus
 vestram apostolicam constituit sedem. Ipsa est enim sa-
 cer vertex, in quo omnes ecclesiæ vertuntur, sustentan-
 tur, releuantur. Et sicut in Christo Christiani, & in pe-
 tra, id est Christo, Petrus, Petri renouantur ecclesiæ. Tu
 es enim (sicut diuinum veraciter testatur eloquium)
 Petrus, & super fundamentum tuum ecclesiæ colum-
 næ, id est, episcopi, qui ecclesiam sustinere, & pro-
 priis humeris portare debent, tibi sunt confirmata, ti-
 bique clausæ regni cælorum commisit, atque ligare &

Et habetur
 in epistola
 decr. Iulii
 contra o-
 rientales
 pro Atha-
 nasio, c. 7.

Ibid. cap. 17.

Ibid. cap. 8.

Ibid. cap. 4.
 Ibid. cap. 3.

Matth. 16.

Matth. 16.

Concil. Tom. 3.

H h ij

soluere potestatiue quæ in terra, & quæ in cælis sunt, promulgauit. Tu profanarum hæresium, & impetitorum, atque omnium infestantium depositor, vt princeps & doctor, caputque omnium orthodoxæ doctrinæ, & immaculatæ fidei existis. Igitur ne despicias, pater, tuorum patrum pietatem, bonamque intentionem. Et sicut illi, patres & prædecessores nōstros a multis liberauerunt oppressionibus & angustiis, ita nos liberare digneris. Nam fuit semper vestra sanctæ & apostolicæ sedi licentia, iniuste damnatos vel excommunicatos, potestatiue sua auctoritate restituere, & sua eis omnia reddere, & illos, qui eos condemnauerunt, aut excommunicauerunt, apostolico punire priuilegio, sicut etiam nostris & anterioribus cognouimus actum temporibus. Porro & ipsi primates, qui episcoporum & summorum ecclesiasticorum negotiorum causas suscipere debent, in præfixa Nicæna Synodo sunt dinumerati, ne in posterum contentio ex hoc oriatur. O sanctissime pater patrum, absconde blasphemias, & iactantiam vaniloquorum, & insidiantium infestationes, nos & fratres nostros opprimantium, atque perdere volentium, qui ad vos, quasi ad caput confugimus, vt vestro suffulti auxilio liberemur, & vobis nobisque commissas Christi oues, a luporum ore, Domino adminiculante, antequam deglutiantur, eripiamus. Nec enim fas est, supplicum apostolicæ sedis scripto, aut sine scripto preces oblatas despiciere, sed (vt condecet, vt priuilegium vestrae sedis est) & nos & illi canonicaliter conuocemur, & ante vos de nostris obiectionibus canonicè cum omni probitate concertemus, sicut prædecessores nostri penes vestros fecerunt antecessores, & sicut canonica in prædicta sancta Synodo docent instituta, & veluti palliati * verbi per ventilabrum canonicæ examinationis, plenam purgationem in communi consistentes auditorio, de maturis & enutrientibus catholicæ ecclesiæ dogmatibus, quæ confirmant cor hominis, per participationem paternarum consequamur institutionum. Antiquis enim regulis sancitum est, vt quidquid quamuis in remotis aut longinquis positis prouinciis super episcoporum querelis, aut accusationibus ageretur, non prius tractandum vel accipiendum esset, quam ad notitiam almæ sedis

* iuxta
quæ fuis-
set pro-
nuntiatio
facta, in-
firmare-
tur, aut

vestræ fuisset deductum, vt huius auctoritate, * iuxta quæ fuisset, pronuntiatio infirmaretur, aut firmaretur: indeque fumerent normam, vnde ecclesiæ sumpserunt prædicationis exordium, ne passim ab insidiatoribus columnæ euerterentur ecclesiæ. Certum est enim, eidem sanctæ sedi vestræ, in honorem beatissimi Petri, patrum decreta peculiarem decreuisse reuerentiam Dei, pro rebus inquirendis atque determinandis, quæ sollicitè decet, iusteque ab ipso præfulum examinari vertice apostolico, cuius sollicitudo semper fuit & est, tam mala damnare, quam probare laudanda. Quocirca humillimum vestro apostolico culmini persoluentes obsequium, vt ipse Dominus præcepit, & sanctorum decreta patrum statuerunt, cum lacrymis suggerimus, quod sine gemitu cordis reticere non valemus. Nam in tantum a persecutoribus sanctæ Dei ecclesiæ, nostrisque inimicis persequimur, vt magis nos tædeat viuere, quam mori. Vnde præ omnibus fatemur in tantum cor esse nostrum vulneratum, vt propheticum illum planctum exoptemus, dicentes: *Quis dabit capiti nostro aquam, aut oculis nostris fontem lacrymarum, vt sedentes, ploremus die ac nocte?* Jerem. 9. Ecce enim ecclesia Dei non leuiter perturbatur, columnæque eius nimis infestantur, atque a prauis amoueri hominibus nituntur. Christianorum vero voces ac gemitus episcoporum longe latèque resonant, nouitates insurgunt, calumniæ crescunt, persecutio grafatur, perditio fit populorum. Vestrum est enim, nobis manum porrigere, quia vobis commissi sumus. Vestrum est nos defendere atque liberare; nostrumque est a vobis auxilium expetere, vestris parere iussionibus. Præ nimio ergo dolore & gemitu, omnia quæ nobis instant, & nos infestant, * necessario recordari, vobisque significare nequimus. Ideo alium vestrum exoramus apostolatam, vt super his legem, quæ in memorata Nicæna Synodo est promulgata, licet prædictorum insidiatorum & aliorum malorum hominum (vt facilius episcopos, Dei que ministros valeant illaqueare) deprauatione sit suffocata, reparatis: & quæ necessaria fore cognoscitis, vestræ sanctæ sedis auctoritate nos cunctosque fratres informetis, vt malorum insidias hominum, vestra fulti auctoritate, illæsi, Domino opitulante, euadere valeamus: quia non est

* necessa-
ria

Hh iij

ouium, insidias luporum præuidere, sed pastorum est. Scimus enim (vt semper vestræ sedis præfules, primo apostoli, deinde successores eorum fecerunt) vos vniuersalis ecclesiæ, & maxime episcoporum, qui oculi propter contemplationem & speculationem, vocantur Domini, curam gerere, ac de reuelatione & lege nostra assidue cogitare debere, sicut scriptum: *Beatus vir qui meditatur in lege Domini die ac nocte*: quæ meditatio non lectione per figuram literarum tantum conspecta, sed exuberante in vobis Christi gratia, in vestra cognoscitur conscientia immobiliter insita, & nullatenus de vestro corde recedente lege Christi Dei Domini sacrosancta, sicut in psalmo dicit Propheta: *Os iusti meditabitur sapientiam, & lingua eius loquetur iudicium: lex Dei eius in corde ipsius: non atramento, sed spiritu Dei viui vestra in arcana conscripta; neque in tabulis lapideis, sed in tabulis cordis carnalibus*, sicut beatissimi apostoli Pauli ad Corinthios missa nos docet epistola. Quibus præmissis, significamus Deo placitæ paternitati vestræ, die 17. Kalendarum Augustarum, indiçtionis quartæ, nostram humilitatem, diuina gratia, suo (vt præcepit) munere præueniente, vestris sanctis ac Deo dignis precibus in sancta Romana ecclesia pontificalis honoris accepisse consecrationem & stolam: in quo dignitatis fastigio, vt a Deo omnipotente regamur altissimo, & a malis omnibus liberemur, vt non sacerdotale nomen tantum, sed Christi Domini Dei nostri protegente auxilio, & meritum habeamus, vestris sanctis ac Deo acceptabilibus nos commendantes orationibus, poscimus, quatenus & vestris deprecationibus pro nobis ad Deum effusis muniti, & eruditionibus bonis instructi, digni efficiamur, cum omni nobis populo Christiano commisso, illæsi, protegi velamento diuino. Ad salutationem ergo vestræ sanctæ & honorandæ paternitatis vice nostra, Benedictum humilem vestrum fratrem, nostrum episcopum, & Alexandrum presbyterum, Crispinum quoque diaconum, vestros famulos destinauimus, quos postulamus celerius nobis a vestra beatitudine persolui, vt vestris cohortationibus roborati, & vestris regulis informati, inimicis videlicet compressis, ad proprias prudenter consolati valeamus ecclesias ante hiemem Deo propitio remeare. Vestrum est quippe,

Psal. 1.

Psal. 36.

2. Cor. 3.

pater sanctissime, canonica districtione solcite, ecclesia-
 stica regula aduersantibus, & fratrum infidatoribus ob-
 uiare, nec permittere nouiter dici, quod patrum venera-
 bilium auctoritas omnino non censuit. Nos enim humi-
 les corde, quæ recta sunt, adiuuante Domino, sapientes,
 vno vinculo caritatis vobiscum sumus constricti, veram
 fidem ac religionem catholicam in omnibus fortiter de-
 fensantes. Studiosius itaque a catholicis, improbis probe
 resistere innitendum est, ne torpentes desidia oppressi,
 culpæ taciturnitatis teneamur obnoxii, & quasi fauorem
 impendentes iudicemur, dum aduersa catholicæ fidei
 propulsare negligimus. Vnde dictum est: Negligere quip-
 pe, dum possis derurbare peruersos, nihil aliud est, quam
 fouere. Nec caret scrupulo societatis occultæ, qui mani-
 festo facinori desinit obuiare. Liquet, doctor sanctissime,
 venenosa serpentium sine simplicitate astutia, dum mani-
 festa est dolosa inimicorum fallacia. Succurrite, quæsu-
 mus, oppressis, liberate nos de manu persequentium, vt
 cum beato Iob cantetis: *Benedictio perituri super me veniebat,* ^{Iob 29.}
& cor viduæ consolatus sum. Iustitia indutus sum, & vestiui me,
sicut vestimento & diademate, iudicio meo. Oculus sui cæco, & pes
claudo. Pater eram pauperum, & causam quam nesciebam, dili-
gentissime inuestigabam. Conterebam molas iniqui, & de dentibus
** eorum aufererebam prædā.* & reliqua. Nos enim quos tua
 maxima expectat cura, id est, omnes episcopi, præcipue
 tuum mereri debemus iudicium, & non ab aliis deuora-
 ri. Merito ergo nos Domini causa respicit sacerdotes, si
 silentio faueamus errori. Siquidem corripiantur huius-
 modi, nec sit liberum eis, pro voluntate facere iudi-
 cium. Desinat nouitas incessere vetustatem, desinat ec-
 clesiarum quietem inquietudo turbare. Nam vt omnes
 metropolitani vel reliqui episcopi sua odia aut vindictas
 in reliquos episcopos exercere non valeant, ideo nomi-
 natim in Nicæna Synodo expressi sunt primates, qui
 reliquos episcopos audire & iudicare debeant, ne vlla
 fraus in iudicio episcoporum possit irruere. Vos ergo, qui
 in summa specula gratia Dei estis positi, attendere eos &
 opprimere oportet, qui in fratres seditiones & scandala
 excitant. Ideoque exoramus, vt minime despiciatis hu-
 militatis nostræ & omnium orientalium orthodoxorum

sacerdotum & populorum afflictiones, & deprecationes cum lacrymis oblatas, sed sicut luminaria vniuerso mundo, verbum vitæ retinentes, introductas extinguite tenebras nefandissimorum insidiatorum, temporibus etiam nostris procaciter germinatas, quatenus funditus extincta huiusmodi caligine, lucifer nobis resplendeat per vos, sanctissime pater, & dogmatica definitio vbique omnes latificans, quam gloriosi ecclesiæ sanctæ patres per propria piissima dogmata in æternæ vitæ firmam hereditatem prædicasse noscuntur.

Et subscriptio.

Incolumem te & beneplacitum Deo, sanctissime pater patrum, orantem pro nobis, Dominus custodiat in æuum. Amen.

NOTÆ.

Suspectæ fidei epistola arguitur.

* *Epistola.*] Hæc epistola sub nomine Athanasii ad Felicem ex Synodo Alexandrina scripta ab episcopis Ægypti, Thebaidis, & Libyæ, de fide suspecta est, tum quod hoc tempore, quo Athanasius fuga elapsus in eremo latitabat, quoque cum Liberio omnes episcopi orthodoxi, decreto imperatoris & Mediolanensis Concilii, sedibus suis exturbati erant, neque locus, neque tempus cogendæ Synodi esse potuerit: tum quod hac epistola ad Felicem scripta, ipsum Felicem de sua ipsius ordinatione certiore reddat. An rescriptum Felicis fortasse eodem defectu laboret, alii iudicent. Illam epistolam, cuius fragmenta sub nomine Felicis in Calchedonenſi Concilio extant, a Felice secundo scriptam fuisse, doctissimis quibusdam viris auctoribus, existimatum est, hac de causa, quod prædictum fragmentum in Concilio Calchedonenſi act. I. & apud Cyrillum in sua apologia post epistolam Iulii papæ attexatur. Sed eam sententiam ex argumento & titulo eiusdem epistolæ redarguimus supra in notis ad 4. epistolam Felicis primi.

^b *Et sicut.*] Legendum videtur: Et sicut in Christo Christiani, ita & in petra, id est, Petro, renouantur ecclesiæ: vt sit sensus, Romanæ ecclesiæ pontificem, si quid in ceteris ecclesiis vitiatum aut deprauatum sit, sua auctoritate & posse & debere corrigere.